

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

з
економічної теорії
на тему:

«Аналіз впливу податків на ефективність функціонування
фірми»

Студентки 2 курсу МУН -21 групи

Орос Д.І.

Науковий керівник:

Доцент, кандидат економічних наук

Новак Юлія Романівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль -2017 р

План

Вступ

1. Теоретичні засади оподаткування юридичних осіб в Україні
2. Порівняльний аналіз існуючих систем оподаткування юридичних осіб
3. Залежність ефективності функціонування юридичних осіб від рівня сплати податків

Висновки

Список використаної літератури

Зміст

Вступ.....	4
1. Теоретичні засади оподаткування юридичних осіб в Україні.	6
2. Порівняльний аналіз існуючих систем оподаткування юридичних осіб.....	9
3. Залежність ефективності функціонування юридичних осіб від рівня сплати податків.....	17
Висновки.....	20
Список використаної літератури.....	21

Вступ

На сьогоднішній день , сучасна система оподаткування України виконує здебільшого фіскальну функцію для поповнення державного бюджету. Тому посилення регулюючого та стимулюючого впливу фінансової політики держави, а також податкове регулювання повинно сприяти економічному росту фірми в умовах спаду економіки держави в цілому. При недосконалоості податкового законодавства діяльність фірми обмежена.

Податковий кодекс створювався для встановлення змагального процесу між платниками податків, зменшення суперечності у законодавстві, створення умов для пришвидшеного розвитку економіки. Оскільки, податкова політика не є головним, але вагомим фактором впливу на розвиток економіки, то дію Податкового кодексу, його ефективність можна буде побачити через декілька років. Саме тому актуальність обраної теми курсової роботи полягає у ретельному дослідженні впливу податків на ефективність функціонування фірми.

Питання оподаткування фірм знаходять своє відображення у працях таких авторів як Березіна Л.М., Веремчук Д.В., Десяткина И.В., Бадида М.П., Богославец Т.І., Іванов Ю.Б, Карауш В.В, Кашуба Я.М, Котенко Т.Ю, Кошембар Л.О, Лемішовська С.О, Навасрех В.О, Никифоров А.Є, Сердюк О.М, Тимошенко О.В, Ткаченко В.В, Хом'як Р.Л, Хоронжий А.І та ін. У своїх роботах вони досліджували проблематику оптимізації оподаткування фірм в Україні, створивши науково-теоретичне підґрунтя для підвищення ефективності податкової політики держави в цілому. Але відкритим залишилося питання щодо взаємопов'язаного інструментарію оподаткування, який створив би цілеспрямований та раціональний впливати на стан суб'єктів господарювання, стимулювання їх розвитку та ефективне управління грошовими потоками. Саме останнє і визначило основний зміст даного дослідження.

Мета курсової роботи є дослідження теоретичних аспектів оподаткування підприємств, аналіз і оцінка ефективності оподаткування, розробка практичних рекомендацій щодо оптимізації податкової політики фірми, орієнтовану на забезпечення умов підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єкта господарювання, вивільнення частини ресурсів на проведення інвестиційної політики, що сприятиме стабілізації національної економіки.

Щоб досягнути таку мету потрібно було виконати такі завдання:

- дослідити сутність системи оподаткування фірми та її сучасний стан;
- розглянути методіку аналізу ефективності податкової політики фірми;
- проаналізувати методичні підходи щодо оцінки впливу оподаткування на фінансовий стан фірми;
- оцінити вплив системи оподаткування на стан фірми;
- провести оцінку ефективності податкової політики на фірмі;
- обґрунтувати рекомендації щодо оптимізації податкової політики фірми.

Об'єкт дослідження – система оподаткування фірм.

Предмет дослідження – фінансові відносини, які виникають в процесі оподаткування підприємства, ефективність нарахування та стягнення податків, рівень податкового навантаження.

Теоретичною та методологічною основою даної роботи є сучасна економічна теорія і теорія фінансів в частині податкового регулювання в умовах ринку. Дослідження будувалось на діалектичному методі пізнання та дотриманні принципу системного підходу. Під час виконання курсової роботи було використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: аналіз і синтез для детального дослідження роботи; розрахунково-аналітичний – для визначення ефективності оподаткування; порівняльний метод – для співставлення тенденцій розвитку оподаткування в інших країнах; експертна оцінока – аналіз поглядів науковців на окремі проблеми оподаткування,

передбачення реакції платників на законодавчі та управлінські рішення держави; логічне узагальнення – для впровадження різних методів щодо модернізації інструментарію оподаткування в Україні;

1. Теоретичні засади оподаткування юридичних осіб в Україні

Податки- це в першу чергу об'єктивна фінансова (грошова) категорія, яка має власну зовнішню форму існування і внутрішній об'єктивний зміст. Головна причина появи податків є виникнення держави та її розвиток, який потребував фінансових ресурсів для повного та успішного функціонування держави. Товарно-грошові відносини повинні мати достатній рівень розвитку, для того, щоб було повноцінне функціонування податків. Фінансова категорія податків включає в себе тільки грошові відносини. Отже, податкові відносини - це завжди грошові відносини, які мають завжди обов'язкову, публічно-правову, імперативну та безапеляційну форму.

Держава, в умовах товарного виробництва функціонує як макроекономічна юридична особа в ринковому середовищі, саме тому, її послуги набувають специфічної товарної форми, яка проявляє себе у потрібно таких вартостях як споживча та мінова.

Специфікою податків як ціни послуг держави є те, що поворотним характером податкових відносин є не одноразова сплата платежу, а лише на рівні макроекономіки, коли держава являє собою відособленим суб'єктом господарювання, який керує фінансовим господарством та своїм «поточним рахунком» - бюджет, де зосереджені витрати і доходи держави.

Податкова культура не набуде своєї значимості, якщо люди не будуть усвідомлювати всієї значимості та цінової суті податків. Потрібно довести до свідомості платників податків, що несплата податку це одне й те саме, що й крадіжка. Одночасно з цим, представниками державної влади, повинно бути усвідомлено, що розміри встановлених ними податків повинні відповідати якості та обсягу наданих послуг.

Сутність податків конкретизується і проявляється на практиці через їх функції. В зв'язку з цим податки як фінансова категорія об'єктивно виконують чотири функції (рис. 1):

- Сукупного грошового еквіваленту цінності послуг держави - еквівалентна податкова рівновага в економіці держави яка забезпечується вибором оптимальних варіантів балансування податкових надходжень і бюджетних витрат в інтересах держави, платників податків та суспільства в цілому.

- Фіскальна - створення стабільної дохідної бази бюджетної системи держави, достатньої для фінансування необхідних витрат, на базі росту виробництва і доходів в економіці.

- Регулююча - свідомий вплив держави на ринкову економіку шляхом використання податків для маніпулювання видами податкових платежів і елементами оподаткування (податковими ставками, об'єктами, податковими пільгами) у відповідності до прийнятої концепції податкової політики.

- Контрольна - контроль за правильністю обчислення та строками уплати податків а також самоконтроль з боку платників податків з метою зниження ризиків застосування податкових санкцій за порушення податкового законодавства і з метою зниження ризику застосування податкових санкцій за порушення податкового законодавства

Функції податків(оподаткування)

Рис 1. Функції податків

Підприємницька структура, як одна із ланок господарської діяльності, де розвивається фінансова потужність країни та її потенціал, попадає під великий вплив системи оподаткування. Податкова політика повинна бути виважена та збалансована на державних інтересах та господарчих суб'єктів . Отже, податкова політика - державна діяльність, яка спрямована на забезпечення сталої фінансової бази держави, яка потрібна для задоволення суспільних потреб. Податкова політика володіє та практично застосовує різні

власні інструменти, що в свою чергу являють собою податковий механізм (податкова ставка, способи оподаткування, податкові пільги і т.д.)

Впровадження таких заходів базується на обліку податкових надходжень від окремих платників податків, що потребує, з одного боку, необхідне вчасне нарахування та сплата податків, а з іншого – безперервний контроль даного процесу, від обліку платників податків до примусового стягнення боргів, тобто податки повинні керуватись на мікроекономічному та на макроекономічному рівнях.

Відомі три форми податкової політики (Рис.2)

Форми податкової політики

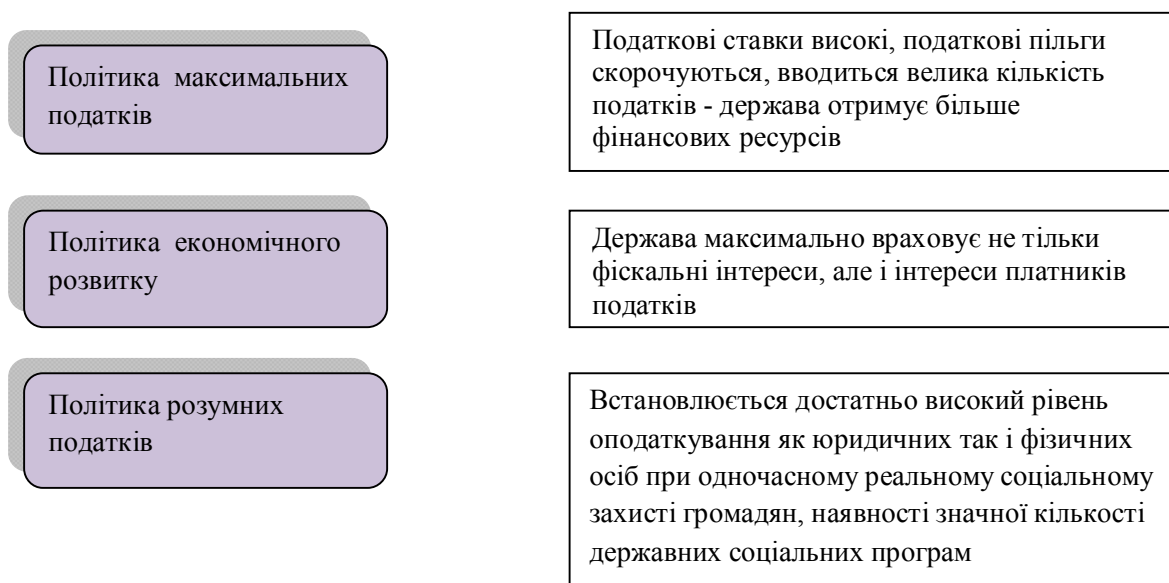

Рисунок 2. Форми податкової політики

[автор уклав самостійно]

Основними цілями податкової політики є:

- забезпечення повноцінного формування доходів бюджетної системи держави;

- досягнення сталого розвитку економіки, пріоритетних галузей і видів діяльності, окремих регіонів;
- забезпечення соціальної справедливості при оподаткуванні учасників господарської діяльності і фізичних осіб.

При формуванні державної податкової політики прийнято керуватися наступними принципами:

- стабільність (види податків і механізми їх отримання визначений термін часу повині бути не змінними);
- обов'язковість (встановлення норм по сплаті податків та відповідальності за порушення податкового законодавства);
- соціальна справедливість (орієнтація на принципи соціальної політики);
- економічна ефективність (у фіскальному та регулюючому аспектах)
- збалансованість отримання та фінансовий інструмент розвитку);
- рівність(зобов'язання перед бюджетом встановлюється для усіх платників податків за їх можливостями і результатами діяльності);
- гнучкість(своєчасне реагування на зміни в економіці і соціальної сфері);
- рівномірність сплати(встановлення строків сплати податків для своєчасного наповнення бюджету);
- ефективність адміністрування(процедура податкового адміністрування повинна бути максимально простою);
- введення податкової квоти (рівень оподаткування доходу платника податків повинен забезпечувати розширене відтворення виробництва та потреб).

2. Порівняльний аналіз існуючих систем оподаткування юридичних осіб

В даний час Податковим Кодексом України передбачено два способи оподаткування для фізичних осіб, які здійснюють підприємницьку діяльність в Україні. Це загальна система оподаткування та спрощена система оподаткування.

Спрощена система оподаткування (ССО) – спеціальний податковий режим, який зниження податкового навантаження і стимулювання малого підприємництва в Україні. Одна із найголовніших функцій політики формування податкової системи будь-якої країни є управління розвитком галузей економіки в середині держави. Суть ССО полягає в тому, що підприємець сплачує тільки один вид податку. Окрім нього підприємці сплачують єдиний соціальний внесок.

Спрощена система оподаткування це такий механізм, який надає підприємцю перевагу в тому, що він може не вираховувати свій прибуток, а отже не вести бухгалтерський облік. Замість податку на прибуток і декількох інших податків, підприємець сплачує єдиний податок за фіксованою ставкою. У теорії спрощене оподаткування має на увазі стимулювання до розвитку малого бізнесу з боку держави, а також окремих галузей підприємницької діяльності. Низькі податки знижують собівартість кінцевих товарів і послуг, але роблять їх конкурентоспроможними на внутрішніх і зовнішніх ринках.

У той же час, часто за реальною роботою фірми на системі спрощеного оподаткування намагаються приховати іншу проблему - мінімізація сплати податків. Проблема полягає в тому, що за допомогою спрощеної системи оподаткування великі підприємства намагається зменшити свої податки. Згідно особливостям функціонування цієї системи, фірми сьогодні мають так звану

пільгу щодо застосування реєстратора розрахункових операцій, і відсутність обліку дозволяє їм зловживати цим.

Якщо є підприємство, яке надає послуги і має реальний оборот, який включає в тому числі витрати, то в багатьох випадках це ніяким заниженням сплати податків не буде. Адже це все одно процент від обороту, і він цілком буде порівнянний з тими сумами, які платило б підприємство, що займається тими ж видами діяльності, але вже на загальній системі оподаткування. Якщо ж відмінності існують, то вони не дуже суттєві, не такі, які можна було б вважати явним свідченням ухилення від сплати податків

Разом з тим існує також інша можливість, коли підприємство, яке працює на загальній системі оподаткування, спеціально виводить частину послуг, які складають чисту додану вартість, на «спрощенців». І сумарно це дійсно дозволяє значно економити на податках, а також є легальним способом радикального зниження податкового навантаження. В цьому випадку не потрібно сплачувати ні податки на зарплату, ні ЄСВ, ні податок на доходи фізичних осіб, ні податок на прибуток і т.д. На сьогоднішній день ніяких законних підстав укладати подібні договори з ФОП або іншими підприємствами, які працюють на спрощеній системі оподаткування, немає.

Проблема «спрощенки» полягає в двох аспектах. По перше, відсутність контролю за обігом товарів. По-друге, можливість оптимізації звичайними фірмами на загальній системі оподаткування шляхом використання підприємців на спрощеній системі оподаткування. До того ж на практиці типовими порушеннями податкового законодавства із застосуванням ССО можна назвати і такі, як ухилення від сплати єдиного соціального внеску, податку на доходи фізичних осіб, військового збору - дана «схема» працює в разі залучення суб'єктами господарювання в якості працівників «спрощенців» без укладення з ними трудових договорів. «Також застосовуються» схеми » приховування

обсягів валового доходу, щоб не перевищити гранично допустимих лімітів, укладання фіктивних договорів зі сплатою мінімальних комісійних. Такі методи податкового планування дійсно дозволяють оптимізувати податкову політику фірми.

Спрощена система бухобліку та податкової звітності не перестала бути актуальною і необхідною для України. Скасування «спрошенки», за словами експертів, підкосить в першу чергу малий бізнес, варто очікувати скорочення кількості приватних підприємців, отже, збільшення безробіття, а також чергового стрибка підвищення цін і знецінення національної валюти. Малий бізнес втратить і без того примарну надію вирватися у вищу лігу. А світова практика говорить про те, що без втрат скасувати спрощену форму системи оподаткування можуть собі дозволити країни з дуже стабільною економікою.

Якщо припустити, що це зробили, то потрібно подумати про те, до чого це призведе. А призведе це до того, що ефективний рівень податкового навантаження у нас виросте. Але при цьому нікуди не подінуться всі інші проблеми, які є у підприємств. І ми отримаємо високий рівень оподаткування, як в розвинених країнах, але у нас залишиться погано працюючий державний апарат і інші речі, які ускладнюють діяльність фірми.

Оптимальним буде плавний процес реформування, в ході якого, з одного боку, потрібно буде приводити в порядок і спрощену систему оподаткування. Новий проект Податкового кодексу, представлений Міністерством фінансів України та схвалений Кабміном, в деякій мірі врегулює складні питання загального оподаткування. З іншого боку - поступово наводити порядок в роботі підприємства на спрощеній системі оподаткування.

Модель спрощеного оподаткування доведеться переглядати, але поступово, а не повністю ліквідувати ССО. Відмінність спрощеної системи

оподаткування полягає в тому, що її впровадження було направлено на досягнення скоріше соціальних, ніж економічних цілей. ССО з її простою і зрозумілою системою адміністрування сприяла розвитку працездатного населення і створення нових робочих місць.

Реформування спрощеної системи оподаткування є необхідним кроком. Тому необхідно не тільки переглянути ставки, а й здійснити ряд дій, спрямованих на зміну системи спрощеного оподаткування в частині єдиного податку і підготувати основу для переходу в майбутньому, платників єдиного податку груп 3 і 4 в загальну систему оподаткування. сьогодні єдина шкала існує в Україні, а також Естонії, Грузії, Болгарії. Якщо скасування спрощеної форми оподаткування буде супроводжуватися компенсаційними пакетами і пільгами для окремих видів діяльності, думаю, це також не вирішить всіх проблем і «поведе» в тінь певний відсоток прибутку.

Можна також уточнити базу єдиного податку, до складу виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) віднести також інші додаткові надходження (кошти, отримані за рахунок курсової різниці на валютних рахунках, відсотки по депозитах і ін.). встановити для окремих видів діяльності окремі ставки, граничні ліміти обсягів доходу, кількість найманих працівників. Як варіант також обговорюється норма, яку запропонував Мінфін стосовно оподаткування індивідуальної трудової діяльності. Це дозволить легалізувати надання послуг іншим приватним особам і не мати проблем з податковою або іншими контролюючими органами. А також, в свою чергу, не витратити час на реєстрацію і звітність. В даному випадку запропонований такий підхід, коли потрібно буде тільки заплатити 10% від мінімальної заробітної плати і спокійно займатися обраною діяльністю

Цікавим також є питання обмеження кількості найманих працівників у платника єдиного податку. «Починаючи з 1998 року, коли «Спрощенка»

з'явилася вперше в Україні, і до 2014 року, всі категорії платників єдиного податку були обмежені в числі працівників, яких вони можуть найняти. І дійсно, здається справедливою логіка: чим більше найманих працівників, тим більший бізнес. Сьогодні ж «єдинники» групи 3, яку частіше використовують в тіньових схемах, не обмежені в кількості найманих працівників. Можливо, авторам майбутніх змін до Податкового кодексу варто було б обговорити це питання.

В перспективі є можливість ввести нові системи оподаткування в залежності від різновидів діяльності на загальній системі оподаткування, яка у свою чергу додає до діючої системи ще дві додаткові категорії. До яких буде застосовано наступні підходи:

- об'єктом оподаткування є дохід як різниця між доходами та витратами;
- більш спрощені вимоги щодо податкового обліку та підтверджується документами;
- перелік видів діяльності буде встановлюватися міською радою.

ССО для перших двох груп залишається практично незмінною. Для платників групи 3 єдиного податку (ЄП) відбудеться поступове збільшення ставки єдиного податку, а також підприємцям буде надана можливість вибору оплати тільки ЄП або ЄП + ПДВ. Платники по групі 4 ЄП – сільгоспвиробники отримають наступні критерії:

- річний обсяг доходу - до 100 млн. грн;
- площа земель, які використовуються, - до 3 тис. Га.

Окрім цього, законопроект забороняє використовувати спрощену систему оподаткування в ряді випадків, які виключають можливість ухилення від сплати податків за діючими сьогодні «тіньовими схемами». Проте слід пам'ятати, що прийняття нового Податкового кодексу негативно вплине на репутацію і рейтинги України на світовому ринку, оскільки влада вкотре порушує

принципи стабільності податкового законодавства, що, очевидно, не сприятиме притоку інвестицій.

Як кажуть експерти, спрощена система оподаткування має право на життя. У разі збереження «спроценки» все більше українців обиратимуть підприємництво замість роботи на фірмі. І існування спрощеної системи дозволить підприємству не тільки вижити в умовах економічної кризи, а й розвиватися.

ССО застосовується як підприємцями, так і юридичними особами. При цьому всі суб'єкти підприємницької діяльності в рамках спрощеної системи оподаткування розділені на 4 груп, які наведені у таблиці.

Таблиця 2.1

Груп спрощеної системи оподаткування

	1 група	2 група	3 група	4 група
	Для фізичних осіб	Для фізичних осіб	Для фізичних осіб і підприємців	для сільсько-господарських товаровиробників
Ставка ЕН	До 10%			
Від мінімальної ЗП	До 20%			
Від мінімальної ЗП	5% від доходу	передбачена п. 9 ст. 293 ПКУ		
Ставка ЕН				
для платників ПДВ	-	-	3% від доходу	передбачена п. 9 ст. 293 ПКУ
				75% і більше

Об'єм доходів	< 300 тис. грн в рік	< 1,5 млн грн в рік	< 5 млн грн в рік	становить частка сільсько-господарського товаро-виробництва
Наймані працівники	-	< 10	необмежено	необмежено
Податковий період	1 рік	1 рік	1 квартал	1 квартал
Вид діяльності	«Роздрібний продаж» і побутові послуги населенню	«Послуги», «виробництво / продаж товарів», «ресторанне господарство»	будь-які види діяльності, дозволені для спрощеної системи	

Загальна система оподаткування - це стандартний режим, свого роду режим «зазамовчуванням». Є найскладнішим і обтяжливим за податковим навантаженням, за кількістю звітності.

Переваги ЗСО для підприємця в тому, що він може обрати будь-яку сферу діяльності, на відміну - від спрощеної системи. Річний оборот підприємця на загальній системі оподаткування не обмежений граничною сумою, кількість найманих працівників також не обмежена. Проте саме на цьому всі переваги перед спрощеною системою оподаткування закінчуються. Так само, як і «спрощенцям» підприємцю на загальній системі оподаткування необхідно буде отримати ліцензію на ті види діяльності в Україні, які ліцензуються.

Крім цього, ускладнюється облік і звітність на загальній системі оподаткування. Підприємець на загальній системі оподаткування зобов'язаний застосовувати при розрахунках за товари або послуги реєстратори розрахункових операцій (касові апарати) або розрахунково-касові книги. Необхідно подавати звітність щодо застосування касових апаратів. До 1 січня

2014 р. ці касові апарати повинні бути приєднані до мережі Інтернет, щоб відправляти звітність до податкової адміністрації електронною поштою. При веденні торгівлі товарами необхідно придбати торговий патент. (З 1 січня 2015 р. Торговий патент скасований).

Облік доходів і витрат підприємця на загальній системі оподаткування ведеться в Книзі обліку доходів і витрат підприємця, в якій щодня заповнюються всі графи. У спрощеній системі - заповнюється тільки графа: дата і валовий дохід. Оподаткування доходів підприємця на загальній системі оподаткування регламентується ст. 177 ПК України.

Об'єкт оподаткування це чистий оподатковуваний дохід, а саме різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка у грошовій та негрошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю такої фізичної особи - підприємця. Чистий дохід обкладається за податковою ставкою в 15%, а 17% застосовується до тієї частини доходу, яка перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року. (Ст. 167.1 ПК України).

Якщо такий підприємець зареєстрований платником ПДВ, то в його доходи і витрати не включаються суми податку на додану вартість, що входять у вартість проданих і придбаних товарів. (П. 3 ст. 177 НК).

Витрати необхідно підтверджувати документально, що також часто проблематично. Наприклад, при закупівлі товарів підприємцем на оптових ринках.

Порівняльна таблиця платників єдиного податку 3 група та загальної системи оподаткування підприємців – фізичних осіб.

Таблиця 2.2

Критерій	Підприємець на загальній системі оподаткування	Підприємець на єдиному податку третьої групи
Застосування РРО	Застосовує в обов'язковому порядку при здійсненні готівкових розрахунків	Не застосовує
Ведення обліку доходів та витрат	Веде книгу обліку доходів та витрат відповідно до Наказу №1025 від 24.12.11	Неплатник ПДВ – веде книгу обліку доходів, яка затверджується Міністерством фінансів. Платник ПДВ – порядок ведення обліку доходів та витрат затверджується Міністерством фінансів.
Ставки податку	15% від чистого доходу	Для неплатників ПДВ – 5% від доходу. Для платників ПДВ – 3% від доходу.
Податковий період та подання звітності	Календарний рік. Декларація подається протягом 40 календарних днів, наступних за звітним роком.	Календарний квартал. Декларація подається протягом 40 календарних днів наступних за звітним кварталом.
Порядок сплати податку	Чотири авансові внески протягом року до 15 березня, до 15 травня, до 15 серпня і до 15 листопада. За результатами року здійснюється остаточний перерахунок.	Протягом десяти календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал.
Можливість використання найманих працівників	Необмежена кількість.	Не більше 20 найманих працівників одночасно.
Граничний обсяг доходу	Без обмежень.	3 000 000,00 грн. Продовження таблиці 2.2
Віднесення витрат до складу валових для платників податку на прибуток	Відносяться	Відносяться

Нарахування єдиного соціального внеску за себе	34,7% від чистого доходу, нараховується тільки за ті місяці, в яких був чистий дохід.	Не менше мінімального страхового платежу, але в межах максимальної величини бази нарахування.
Сплата єдиного соціального внеску за себе	Авансові платежі до 15 березня, до 15 травня, до 15 серпня і до 15 листопада. За результатами року здійснюється перерахунок.	Щомісячно, до 20 числа місяця наступного за звітним.
Реєстрація платником ПДВ	Може зареєструватися платником ПДВ у разі відповідності критеріям пункту 181.1 або 182.1 ПКУ.	Може зареєструватися тільки у разі відповідності критеріям пункту 181.1 ПКУ (тобто обсяг оподатковуваних операцій за останні 12 календарних місяців повинен бути не менше 300 000,00 грн.). Добровільна реєстрація відповідно до п.182.1 не передбачена.
Оподаткування доходів не зазначених у єдиному державному реєстрі	Ставка 15% без можливості зменшити розмір доходу на суму витрат.	Для неплатників ПДВ – 5% від доходу. Для платників ПДВ – 3% від доходу.
Заборонені види діяльності	Дозволені будь які види діяльності не заборонені законом.	Види діяльності визначені пунктом 291.5 ПКУ

Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування

Недоліки:

1. Обмеження кількості найманих працівників.
2. Обмеження обсягу доходу за рік.
3. Неможливість добровільної реєстрації платником ПДВ.
4. Заборона на зайняття деякими видами діяльності, що перелічені у пункті 291.5 ПКУ.

Головним недоліком з цього списку є обмеження щодо зайняття деякими видами діяльності. Із всіма іншими пунктами цілком можна змиритися. Десять

найманих працівників – це не так вже і мало, так само як і три мільйони дозволеного доходу за календарний рік. А неможливість добровільно зареєструватися платником ПДВ – це, на мою думку, зовсім не критично, оскільки мало хто з підприємців прагне отримати свідоцтво платника податку на додану вартість.

Переваги:

1. Можливість не використовувати реєстратори розрахункових операцій.
2. Можливість сплати єдиного соціального внеску в розмірі мінімального страхового платежу.

Звільнення підприємців на єдиному податку від обов'язку використовувати реєстратори розрахункових операцій – це, мабуть, головна позитивна сторона спрощеної системи оподаткування.

На відміну від підприємців на загальній системі оподаткування, спрощенці можуть сплачувати єдиний соціальний внесок у розмірі мінімального страхового платежу. Однак, слід сказати, що сплачувати ЄСВ вони повинні незалежно від того, ведеться діяльність чи ні, та отримується дохід чи ні.

Переваги та недоліки загальної системи оподаткування

Недоліки:

1. Обов'язкове застосування РРО у разі здійснення готівкових розрахунків.
2. Дуже велика (просто непосильна) ставка єдиного соціального внеску.
3. Досить складна (у деяких випадках) книга обліку доходів та витрат.

У загальної системи оподаткування дуже сильні негативні сторони у порівнянні з єдиним податком. Обов'язок застосування РРО у разі здійснення готівкових розрахунків – це купа проблем пов'язаних із дотриманням касової дисципліни та дуже «болючими» фактичними перевірками податковою службою.

Підприємцю на загальній системі оподаткування може трохи допомогти оптимізація платежів з єдиного соціального внеску. Також втішає те, що єдиний соціальний внесок ФОП на загальній системі повинен сплачувати лише за ті місяці, в яких він отримав чистий дохід.

Ведення книги обліку доходів та витрат можна поставити на останнє місце у цьому списку, оскільки відповідальність за її неправильне ведення не дуже велика. Хоча порядок її ведення затверджено Наказом ДПА №1025 від 24.12.10, багато питань залишаються невизначеними.

Переваги:

1. Можливість використання необмеженої кількості найманих працівників.
2. Необмежений обсяг доходу.
3. Можливість обрати будь який вид діяльності не заборонений законом.

Можливість застосування ССО обмежується забороненими видами діяльності, які перелічені у пункті 291.5 Податкового кодексу. Якщо ФОП займається одним з цих видів діяльності, то в нього немає іншого виходу, ніж бути на загальній системі оподаткування.

3. Залежність ефективності функціонування юридичних осіб від рівня сплати податків

Результатом частих змін податкового законодавства України, необґрунтовані податкові реформи, прагнення до миттєвого збагачення бюджету та байдужість до інтересів суб'єктів господарювання, є те, що на даний час існує нестабільність умов господарювання в країні, надмірне податкове навантаження на підприємців. Дослідження показують, що державних дохід, отриманих фіскальними методами, є менш значимий у порівнянні з економічними збитками, які зазнають суб'єкти ринкових відносин. Не дивлячись на ситуацію в країні, стратегія фірми повинна мати в арсеналі легальні чинники успіху, які б дозволили фірмі об'єктивно дати оцінку рівню впливу оподаткування на результативність діяльності фірми, а також побудувати свою податкову політику так, щоб досягнути не тільки свого економічного зростання, але й розвитку суспільного виробництва в цілому.

Податки мають вплив на виробничу діяльність фірм, на їх прибутковість, платоспроможність, фінансову стійкість, зможу формувати фінансові ресурси для інвестиційної діяльності, конкурентоспроможності товарів чи послуг. Рівнем цього впливу керує система оподаткування - самих податків, рівень їх фіскальності, методи стягнення, стабільність та досконалість податкової системи. Податки мають вплив на окремі доходи бюджету і підприємницьку діяльність, цей вплив залежить від бази оподаткування- чим ширша база того чи іншого податку, тим більший рівень його впливу.

Проблеми у податковій системі проявляються при аналізі окремих податків, що мають найбільший вплив на функціонування фірми, а саме податок на прибуток фірми, ПДВ, відрахування на соціальні заходи та податок на доходи фізичних осіб.

Одним із чинників оцінки рівня впливу податків на діяльність фірми є прибуток, який являє собою основний власний ресурс для виробничого розвитку. Податок на прибуток сплачується як частина від отриманого

підприємством прибутку, саме тому він здійснює великий вплив на функціонування суб'єктів господарювання, оскільки при цьому можливість розширеного відтворення зменшується. Тому встановлення ставки податку на прибуток у розмірі, менш як 10 % є необхідною (але, зрозуміло, недостатньою) умовою забезпечення розвитку бізнесу. Країни Євросоюзу показують розкид ставок податку на прибуток підприємств в межах від 10 до 33,3 %. В Україні, як відомо, діє ставка 18%.

Що ж до податку на додану вартість, то варто зауважити, що його вплив на функціонування фірми в більшій мірі залежить від товарного призначення та типу покупця. При використанні покупцем придбаного товару як засобу виробництва, він має можливість відшкодувати суми ПДВ, що входять у ціну, з бюджету. То це призведе до того, що ні збільшення, ні зниження ставки ПДВ не впливатимуть на фінансовий стан продавця товару. Проте, при використанні покупцем придбаного товару як предметом споживання, то він немає можливості відносити суми ПДВ на розрахунки з бюджетом, результат від зміни ставки ПДВ розглядатиметься між товаровиробником-продавцем і споживачем, враховуючи попит на даний товар.

Окрім того, негативний вплив на економічну діяльність фірми мають високі ставки ПДВ, внаслідок наявності часового розриву між моментом оплати ПДВ у ціні товару і моментом відшкодуванням його з бюджету, а також внаслідок підвищених видатків на купівлю додаткового устаткування чи матеріалів у разі розширення

Якщо говорити про акцизний збір, то його частка у доході бюджету України є значно нижчою, ніж у сусідніх державах. Так як до акцизного збору відносять предмети розкошу та предмети, що не є життєво важливими, саме тому ту підвищення ставок є доцільним.

Не менший вплив на діяльність фірми мають збори на обов'язкові пенсійні та соціальні страхування. Це опосередкований вплив на функціонування фірми, так як вони входять у собівартість продукції і переносяться в складі ціни на населення. Економічний результат-це скорочення платоспроможного попиту кінцевого споживача, а отже, зменшення обсягу виробництва і зниження сукупного прибутку підприємства.

Стягнення податків із населення призведе до таких самих наслідків. Різниця є тільки в тому, що податки напряму впливають на доходи споживача. Зменшення номінальних, а також і реальних доходів населення є результатом того, що рівень прямого оподаткування фізичних осіб підвищився. Звісно, товари, вироблені підприємством втрачають свій попит. Якщо пропозиція на ці товари залишиться незмінною, то ціни на них впаде, прибуток підприємства зменшиться, а також призупиниться нарощування обсягів виробництва.

Дану ситуацію, можна охарактеризувати й по-іншому: так як набір життєво необхідних благ впливає на ціну робочої сили, то для забезпечення та збереження трудових ресурсів при підвищенні рівня податку на заробітну плату робітників, підприємці повинні підвищити зарплату. За такої умови, виробничі витрати зростають, а прибутки скорочуються. Для того, щоб цього не сталося, підприємці повинні скоротити обсяги виробництва щоб мінімізувати витрати. Зазвичай, спостерігаються обидві зазначені ситуації, при підвищенні рівня оподаткування фізичних осіб.

За допомогою декількох показників можна дати оцінку ефективності впливу системи оподаткування на діяльність фірми. Дані показники наведені в таблиці

Таблиця 3.1

Загальні показники оцінки ефективності економіко-організаційного механізму
оподаткування підприємств

Показник	Методика розрахунку	Економічний зміст показника
Загальні показники рівня податкового тиску		
1. Загальна ефективна ставка податку	$ЕСП = П_{заг} / БП$	Показує відношення загального обсягу податкових відрахувань до бази оподаткування
2. Коефіцієнт податкомісткості реалізованої продукції (податкоспроможності підприємства)	$КВР = П_{заг} / ВР$	Визначає питому вагу загальних податкових платежів, які здійснює підприємство в бюджет з відреалізації товару

Порівняльна таблиця для форм підприємництва та систем оподаткування при здійсненні міжнародних перевезень вантажів для перевізників з численністю працюючих до 50 чоловік

Таблиця 3.2

Форми підприємництва системи оподаткування Умови застосування та особливості оподаткування	<i>Юридична особа на загальній системі оподаткування</i>	<i>Юридична особа на спрощеній системі оподаткування (4-та група відповідно до п 291.4 ПКУ)</i>
Обмеження щодо застосування форми підприємництва/системи оподаткування	Обмежень немає.	Обсяг Продовження таблиці 3.2 більше 5 млн.грн.; кількість найманих працівників – не більше 50, всі види діяльності ,крім недозволених п291.5
<u>Загальний перелік податків та зборів, що сплачуються</u>	1) Податок на додану вартість (розділ V ПКУ)* 2) Податок на прибуток (розділ III ПКУ) 3) ПДФО та ЄСВ з найманих	1) Податок на додану вартість (розділ V ПКУ)* 2) Єдиний податок (глава 1 розділу XVI ПКУ) 3) ПДФО та ЄСВ з найманих

	працівників	працівників
<u>Податки, що сплачуються з доходу або прибутку</u>	<u>ПОДАТОК НА ПРИБУТОК.</u> Ставка у 2012р. - 21%	<u>ЄДИНИЙ ПОДАТОК.</u> Ставка - 3% від доходу – у разі сплати ПДВ;
<u>Види податків (Податок на прибуток / Єдиний податок / Податок на доходи фізичних осіб)</u>		**Ставка - 5% – у разі включення ПДВ до складу єдиного податку (п.293 ПК)
<u>Об'єкт оподаткування</u>	<u>Об'єкт оподаткування - ПРИБУТОК</u> , що визначається за формулою: $Pr = D - C - IB$ (п.134.1.1 ПКУ), де	<u>Об'єкт оподаткування - ДОХОДИ від перевезень та усіх інших видів діяльності.</u>
<u>Порядок формування доходів та витрат</u>	<u>Д – доходи</u> Включають: а) доходи від виконаних перевезень ; б) доходи від інших видів діяльності за принципом їх нарахування; в) інші доходи - отримані штрафи, страхові відшкодування, проценти і т.д. <u>Доходи визнаються</u> за принципом їх нарахування, тобто <u>за датами актів виконаних робіт по завершенню перевезень</u> Попередні оплати не вважаються доходами. (ст.135-137 ПКУ) <u>С – собівартість</u> Включає: а) прямі матеріальні витрати - на пальне, масло, шини, акумулятори, поточне техобслуговування автомобіля та інші експлуатаційні витрати (п.138.8.1, 138.8.5г ПКУ); б) оплату доріг, мостів, тунелів в іноземних країнах, вартість іноземних дозволів, єдиний збір на прикордонних митницях та ін.; в) зарплата водіїв з нарахованим ЄСВ (п.138.8.2 ПКУ); г) амортизація транспортних	<u>Доходи визнаються</u> за касовим методом, тобто <u>за датою їх оплати у безготівковій або готівковій формі</u> (ст.292 ПКУ)

Продовження таблиці 3.2

	<p>засобів (ст.144-146 ПКУ); д) витрати на службові відрядження (п.138.8.5а, 140.1.7 ПКУ); е) витрати на усі види страхування, пов'язані з перевезеннями – ОСЦВ, Зелена карта, КАСКО, страхування книжок МДП, страхування водіїв від нещасних випадків та ін. (п.140.1.6 ПКУ); є) витрати на ремонт основних засобів та придбані для цього запчастини у межах 10% від вартості усіх основних засобів (п.146.12 ПКУ). Витрати, що складають <u>собівартість, визнаються за датами визнання відповідних доходів.</u></p> <p><u>ІВ – інші витрати</u> Включають: а) адміністративні витрати (зарплата адмінперсоналу, представницькі витрати, послуги телефонного та поштового зв'язку, інтернет, послуги банків, консультаційні, інформаційні, юридичні послуги, оренда утримання офісів та офісного обладнання); б) фінансові витрати (проценти по кредитах та лізингу) Інші <u>витрати визнаються за датами їх нарахування.</u> (п.138.10 ПКУ)</p>	
<u>Періодичність звітування та строки сплати податків</u>	Звітність та сплата податку на прибуток – раз на квартал	Звітність т Продовження таблиці 3.2 податку – раз на квартал
<u>ПДВ</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Для міжнародних перевезень, підтверджених СМР, застосовується нульова ставка ПДВ. (Ст.195.1.3 ПКУ). Тому за відсутності інших видів діяльності об'єкт оподаткування ПДВ буде мати постійно від'ємне значення. Через 12 місяців після реєстрації фізична особа буде мати право на бюджетне відшкодування ПДВ (ст.200.1-200.5 ПКУ) • Застосування ставки 5% є не вигідною для перевізників, оскільки виникає від'ємне значення об'єкта оподаткування ПДВ 	

<u>Порядок ведення обліку</u>	Усі витрати визнаються лише за наявності первинних документів, оформлених відповідно до вимог бухгалтерського обліку. (п.138.2 ПКУ)	Ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат
-------------------------------	---	---

Висновки

1. Даним дослідженням, щодо впливу податкової політики на діяльність фірми, стверджено, даний вплив повинен в більшості випадках носити стимулюючий характер. Для цього потрібно було уточнити поняття «податкова політика» як сукупність економічних, правових та організаційних заходів держави у процесі оподаткування, спрямованих на забезпечення достатніх податкових платежів до бюджету для виконання необхідних функцій державами.

2. Були розроблені рекомендації для того, щоб визначити рівень податкового навантаження та його вплив на діяльність фірми, що оподатковується за ССО, а саме на: кількість робітників, обсяг реалізованої продукції, кількість таких фірм та надходження до бюджету, та негативний вплив податкового навантаження на кількість безробітного населення у країні. Критерії фіскальної і соціально-економічної ефективності допомагають оцінити альтернативні системи оподаткування: коефіцієнт випередження кількості робочих місць; коефіцієнт випередження обсягів реалізованої продукції; питома вага реалізованої продукції підприємства, яке використовує альтернативні системи оподаткування у ВВП та податкових надходженнях.

3. Дослідивши застосування фіксованого податку дійшли висновку, що недоцільно його зберігати як окрему альтернативу та необхідно віднести платників фіксованого податку до платників 1 категорії фізичних осіб «єдинників».

4. Запропоновані заходи для розвитку спрощеної системи оподаткування, які ґрунтуються на парадигмі використання альтернативних систем оподаткування та застосування важелів та стимулів, які впливатимуть на зростання ефективності діяльності підприємства.

5. Розроблені методи щодо застосування захотів по удосконаленню спрощеної системи оподаткування та наслідки їх дії. Доведено ефективність запропонованих ідей, щодо удосконалення спрощеної системи оподаткування, яка відрізняється від інших тим, що кількість безробітних є низькою.

6. Найголовнішою причиною вибору єдиного податку є можливість роботи без касового апарату. Єдинники можуть брати готівку і при цьому невикористовувати РРО. Однак, якщо покупець попросить у ФОП на єдиному податку чек або інший документ, що підтверджує продаж, підприємець зобов'язаний його дати. Друга істотна причина — це можливість не турбуватися про документи, що підтверджують придбання товару. Слід сказати, що юридично, відповідальність за відсутність таких документів є. Однак штраф за таке порушення незрівнянно малий у порівнянні з вигодами, які приносить товар без документів.

Головним недоліком, є список заборонених видів діяльності, прописаний в пункті 291.5 ПКУ. Оскільки більшість підприємців займається торгівлею, найпоширенішою причиною, через яку неможливо вибрати єдиний податок, є наявність серед заборонених видів діяльності — торгівлі алкоголем і сигаретами.

7. Можливість займатися видами діяльності, забороненими для спрощеної системи — це одна із найбільших переваг загальної системи над спрощеною. Я вважаю, що інших переваг, які реально можна було б назвати перевагами — немає.

Також можна сказати, що загальну систему часто вибирають ті підприємці, які тимчасово не планують займатися підприємницькою діяльністю, адже на загальній системі якщо немає прибутку — то немає і податків.

Список використаних джерел

1. Базилевич В.Д. Макроекономіка: Навч. посібник. - К.: Київ, держ.торг.-екон.ун-т. 1995. - С. 240.
2. Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. Економіка підприємства: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. I-IV рівнів акредитації. – 2-ге вид., виправ. і доп. – К.: Каравела, 2001. – 298 с.
3. Витвицький Я.С. Економіка: Навч. посіб. для загальноосвітніх закладів. - К.: КНЕУ, 2000. - 292 с.
4. Державна служба статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу :www.ukrstat.gov.ua.
5. Кліменко О. М. Макроекономіка : навч. посібн. / О. М. Кліменко, О. М. Крюкова, В. М. Філатов та ін. ; під заг. ред. О. М. Кліменко. – Х. : ВД «Инжэк», 2011. – 250 с.
6. Кулішов В.В. Мікро - Макро економіка. Підручник. – Львів: «Магнолія 2006», 2008.
7. Закон України від 1 січня 2016 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.auditorukr.com.ua/news/information/sproshchena-sistema-opodatkuvannya-z-1-sichnya-2016-roku-osnovni-zmini.html>
8. Групи платників єдиного податку, Єдиний податок.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.buhoblik.org.ua/nalogi/edinyj-nalog-fizicheskie-licza/614>
9. Офіційний сайт Державна фіскальна служба України: [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>

10. Підприємці на загальній системі: нюанси оподаткування в 2017 році: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.dtkk.ua/simple/individual-overall/41754>
11. Мельник Ю., Юрченко В., Богданова Н. Основи податкового менеджменту // Україна: податкова політика. - 2014. – №1. – С. 17-20
12. Податковий кодекс України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/>
13. Баранов В. Податкова політика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. екон. спец. / . – Одеса: ОНЕУ, 2014.
14. Радул Л.І. Проблеми реформування податкової системи України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/radul-li-problemi-reformuvannya-podatkovoyi-sistemi-ukrayini/>